

Verslag vergadering RR groene kamer d.d. 13 maart 2018

Verslag: mevrouw Sinsel

Ontwikkelvisie Zuidelijk Maasdal

Aanwezig:

Fractiewoordvoerders: de dames Den Broeder, Godwin en Nuyts en de heren Bonder, Brüll, Garnier, Kamal, Mulkens, Severijns, Sondeijker, Steijns, Van der Gugten en Van Lune
College: wethouder Krabbendam
Voorzitter: de heer P. Frijns
Griffie: de heer Cobben (secretaris)
Ambtenaar: de heer Wijnands

De voorzitter opent om 18.15 uur de vergadering. De voorzitter deelt mee dat de ontwikkelvisie een bouwsteen is voor het MIRT-onderzoek naar mogelijke maatregelen om de hoogwaterveiligheid voor het Zuidelijk Maasdal te verhogen. De visie richt zich vanuit de verschillende gebiedsopgaven, waaronder de hoogwateropgave, primair op de ruimtelijke ontwikkeling voor het Zuidelijk Maasdal als geheel. Kernpunten van de visie zijn meer Maascontact, stad en landschap verbinden, routes langs de Maas, bouwen aan een 'Maas-experience'. Tevens is op basis van de hydraulische en ruimtelijke analyses onderzocht welke van de acht potentiële verruimingsmaatregelen vanuit de visie interessant worden geacht voor nader onderzoek in de verkenning. Op basis van de Ontwikkelvisie wordt een beslisdocument opgesteld voor het BO MIRT eind 2018. De Ontwikkelvisie Zuidelijk Maasdal is tevens een bouwsteen voor de nog op te stellen gemeentelijke omgevingsvisies en omgevingsplannen.

GroenLinks (Van der Gugten) realiseert zich dat dit een zorgvuldig samengesteld pakket maatregelen is waaruit men niet zomaar kan shoppen, omdat men dan het totale resultaat een beetje verspeelt. GroenLinks vindt het ook een goed pakket omdat een aantal heikele punten eruit zijn genomen. Het is echter wel belangrijk dat in het gebied rond Itteren-Borgharen, waar de groene Maas wordt voorgesteld, de uitwerking zorgvuldig samen met de bewoners wordt gedaan. Het is belangrijk dat Maastricht qua water veiliger wordt gemaakt.

D66 (Mulkens) schrok in eerste instantie van het stuk en herinnert aan de overstromingen van 1993 en 1995. D66 dacht dat dit allemaal was opgelost met de Grensmaas en de kades rond Itteren-Borgharen. Er is nu echter een ander probleem tussen Eijsden en Maastricht waar Maastricht de bottleneck vormt. D66 vindt de voorstellen ingrijpend, duur en vaak ook niet al te fraai. Veiligheid en bescherming tegen hoog Maaswater zijn echter belangrijk. Daarnaast worden nu ook andere ruimtelijke aspecten aangepakt. Momenteel is de ontwikkelvisie aan de orde en het zal nog lang duren voordat de projecten daadwerkelijk starten. De heer Van Sintfiet heeft bij de inspraak ervoor gepleit om het project de Groene Rivier te laten vervallen. D66 vindt dit veel te vroeg. Alle projecten moeten bestudeerd worden en in een later stadium moet aan de uitvoering daarvan worden gewerkt. D66 gaat akkoord met de principes van de ontwikkelvisie.

De **Liberale Partij Maastricht** (Nuyts) vraagt aan de wethouder wat de raad zodadelijk precies gaat goedkeuren. Het project gaat over 74 miljoen euro. De heer Van Sintfiet heeft nu een voorstel gedaan dat veel goedkoper is – een verhoging van slechts 'anderhalve baksteen' – zodat men geen Groene Rivier hoeft aan te leggen. Gaat de wethouder deze mogelijkheid nog onderzoeken? De Liberale Partij Maastricht had graag wat meer tijd gekregen, zodat wat meer ruimte in het project kan worden gebracht. De Liberale Partij Maastricht weet namelijk ook nog niet wat de wethouder van het voorstel van de heer Van Sintfiet vindt. De fractie vraagt om deze vragen te beantwoorden. Verder is ook aangegeven dat de huidige veiligheidsnorm beduidend hoger is dan bij Borgharen vroeger. De Liberale Partij Maastricht vraagt dus of er nog ruimte is. Bestaat een reële kans om het plan van de heer Van Sintfiet mee te nemen in plaats van de realisatie van het dure plan?

De **SP** (Bonder) stelt vast dat er significant meer hoogwater naar Maastricht komt dan in het verleden bij Borgharen. Men is met dit proces ook al minimaal twee jaar bezig. Hoe is de communicatie geweest met de buurtnetwerken van Borgharen en Itteren? Zijn zij wel of niet uitgenodigd bij de Mei Maascafés? Het lijkt namelijk alsof zij vrij laat hierbij zijn betrokken. Verder vindt de SP de kosten vrij hoog. Dat mag wel

een onsje minder. De SP begrijpt dat dit normkosten zijn, maar het kan ook efficiënter. Bijvoorbeeld bij Bosscherveld wordt nu door het Grensmaas consortium een compleet nieuw voorstel gepresenteerd. De SP vraagt om goed te lobbyen bij het consortium Grensmaas. De SP vindt dat dit toch een stuk goedkoper kan. Kan door middel van meer grindwinning de Groene Rivier meer kostenneutraal worden? Verder zou het ook wenselijk zijn als er wat meer groen overblijft. De SP heeft dus nogal wat vragen over het takenpakket, maar de SP ziet ook dat er een hoogwatergolf aankomt. Tijdens de Mei Maascafé's is ook diep ingegaan op alle alternatieven. De SP ziet dan ook nut en noodzaak van het pakket.

Lijst Den Broeder vindt het erg jammer dat zij de presentatie in de stadsronde niet heeft kunnen bijwonen. De belangrijkste vraag is in hoeverre met het vaststellen van de ontwikkelvisie de raad nog mogelijkheden heeft om een beetje bij te sturen. Wat is de status van de ontwikkelvisie? Verder is het ook nog niet duidelijk of dit project 100% door Maastricht wordt bekostigd. Hoe zit het met de samenwerking met de waterschappen?

Partij Veilig Maastricht (Garnier) geeft aan dat het proces gewoon kan doorgaan. Het totale pakket van de ontwikkelvisie ziet er namelijk goed uit. PVM wacht de vorderingen en het verdere proces af.

Het **CDA** (Brüll) vindt niets doen inderdaad geen optie. Het CDA heeft echter wel moeite met het proces zoals dat gelopen is met Itteren en Borgharen. Men heeft namelijk samen met Itteren en Borgharen een recreatievisie opgesteld, mede om dit gebied verder te ontwikkelen. Nu komt men echter met een nieuwe visie. Het grote gevolg zal zijn dat dit gebied waarschijnlijk voorlopig niet ontwikkeld wordt. Dat is een groot zorgpunt voor het CDA. De fractie vraagt om dit goed te bekijken. Verder is participatie een groot goed. Het CDA heeft bij de inspraak gehoord dat dit niet geheel goed is verlopen. De vraag is hoe men een gedragen plan krijgt. Is de wethouder alsnog bereid om met beide buurten aan tafel te gaan, zodat de buurt ook daarmee kan leven en het ook een plek krijgt in de huidige recreatievisie? De gelden blijven nu immers weg omdat er een nieuwe ontwikkeling komt. Dit is een heel groot zorgpunt. Ten slotte wacht het CDA het antwoord van de wethouder af over de alternatieve opties.

De **PvdA** (Van Lune) sluit bij de gestelde vragen aan en deelt ook de zorgen over het proces. Verder begrijpt de PvdA dat met het verlagen van de waterstand door middel van deze maatregelen men alleen een gedeeltelijke verlaging kan bewerkstelligen. Wat betekent dit voor het overige deel? Worden hiervoor ook nog extra maatregelen genomen of komt dit bij de waterschappen op het bordje? De PvdA vraagt uitleg.

De **Seniorenpartij Maastricht** (Steijns) stelt vast dat de ontwikkelvisie een uitvloeisel is van het Deltaprogramma van een aantal jaren geleden. De opgave ligt met name bij het Zuidelijke Maasdal en dus niet alleen bij Maastricht. De Seniorenpartij vindt dan ook dat samen met de partners – de buurgemeenten – gezocht moet worden naar oplossingen voor de uitgangspunten van het Deltaprogramma.

De **MV** (Sondeijker) vindt – net zoals de Seniorenpartij Maastricht – het ook belangrijk dat met de andere partijen wordt gecommuniceerd. Verder is de participatie van alle belanghebbenden bij alle onderwerpen van groot belang. Verder zijn de kosten schrikbarend hoog, maar de belangen natuurlijk ook. Buiten de hoge kosten, kan de MV deze ontwikkelvisie steunen.

De **VVD** (Severijns) vindt ook jammer hoe de communicatie met de buurtraad is gelopen. Het proces loopt echter wel al jaren. De VVD stelt ook vast dat niet alle politieke partijen bij de bijeenkomsten aanwezig waren, terwijl de bewoners van Itteren-Borgharen wel aanwezig waren. Misschien schort het daar aan de communicatie? Dat is heel jammer. Dit is ook iets wat pas in de laatste weken naar voren is gekomen. De VVD deelt verder mee dat het gehele budget 284 miljoen euro bedraagt. Verder is 'een onsje minder' een heel gevaarlijk iets bij hoog water. Alle maatregelen hangen samen en 'anderhalve baksteen' is daarbij niet de oplossing. Daarnaast wacht de VVD de beantwoording van de wethouder af.

Wethouder Krabbendam vindt het fijn dat GroenLinks instemt met de ontwikkelvisie. In antwoord op D66 geeft de wethouder aan dat dit het effect is van klimaatverandering en ook van een veranderende blik op de stad. Het aantal inwoners en de economische activiteit is ook op die plek toegenomen. Als men aldaar natte voeten krijgt, zal de economische en menselijke schade niet te overzien zijn. Daarom moet men werken aan een hogere norm. Indien men geen maatregelen treft, zou men een muur van 1,80 meter bovenop de kades moeten metselen. Dat past niet bij de stad Maastricht. Het monumentale

karakter en de charme van de stad is immers juist het contact met de Maas. De Maas is ook een levensader en die moet niet volledig worden afgeschermd. Daarom heeft men een pakket van maatregelen nodig om zo dicht als mogelijk bij die 1,80 meter uit te komen. Twee opties zijn inmiddels afgevallen en zodoende blijven zes maatregelen over om zo dicht mogelijk bij die 1,80 meter te komen. De heer Van Sintfiet vraagt vooral om de Groene Rivier te schrappen uit de ontwikkelvisie. Iedere centimeter telt hierbij echter. Dat weet men in Itteren-Borgharen ook heel goed. Daarom is het ook zo belangrijk om dit in de ontwikkelvisie te laten staan. De bedoeling is om met deze ontwikkelvisie en dit integrale plan van 284 miljoen euro naar het Rijk te gaan. Dit is immers niet alleen een opgave voor Maastricht, maar onder andere ook voor Eijsden-Margraten, voor de provincie, voor het Rijk en de waterschappen. Er is ook een stuurgroep Zuidelijk Maasdal waarvan de wethouder de voorzitter is en waar deze plannen met alle partners samen worden besproken. Het plan is om met deze ontwikkelvisie naar het MIRT te gaan, om het Rijk te vragen om aan de financiering daarvan bij te dragen. Een van de zes maatregelen – de verdieping van de vaargeul – heeft bijvoorbeeld het grootste effect (tot 70 centimeter). Daarover is een discussie met Rijkswaterstaat, want dit is ingewikkeld en kan ook tot stroomversnellingen leiden. Dit is een traject dat nog meerdere malen terugkomt en het project gaat door tot 2050. De gemeenten Maastricht en Eijsden-Margraten kunnen dit ook niet alleen doen. In antwoord op de vragen over de inspraak en het betrekken van burgers geeft de wethouder aan dat het jaar 2017 vooral is benut om deze plannen samen met de partners te bekijken om daarmee vervolgens het participatieproces in te gaan. Daarbij zijn de bijeenkomsten van de Mei Maascafés voorbeelden van participatie. De bewoners van Itteren-Borgharen waren daar ook ruimschoots aanwezig. Zij hebben daar ook ruimschoots de kans gekregen om hun ideeën kenbaar te maken. Die ruimte was er, is er en zal er ook blijven. Als vanavond hierover eventueel wordt besloten, is nadrukkelijk de Groene Rivier nog geen feit. Dit is namelijk puur een ontwikkelvisie en de uitvoering daarvan is nog allemaal open voor bespreking. Verder zijn er ook nog meer – officiële en informele – ontmoetingen en gesprekken met de wethouder. De wethouder heeft bijvoorbeeld ook in het najaar 2017 en bij de nieuwjaarsreceptie nog uitgebreid gesproken met de mensen. Men kan ook niet alles aan de tekentafel bedenken en daarom moet men ook goed naar de effecten van maatregelen kijken en dan eventueel nog aanpassingen doen. De mensen zijn dus echt in een heel vroeg stadium bij dit proces betrokken om hun inspraak te geven. Verder is het ook mogelijk om ‘anderhalve baksteen’ erbovenop te metselen, maar de vraag is of dit wenselijk is. Dit betekent immers dat men vooral de Groene Rivier niet wil doen. De wethouder weet ook niet wat dat gaat kosten. Daarnaast vindt de wethouder het project ook bijzonder duur. Maastricht kan dit niet alleen ophoesten. Verder begrijpt de wethouder ook heel goed de angst voor de aantasting van het landschap. Het RivierPark Maasvallei bij Itteren-Borgharen is momenteel nog relatief kaal. De natuur zal daar echter nog verder gaan groeien en de wethouder wil de landschappelijke waarden ook graag behouden. Afgelopen vrijdag was de wethouder – als meest zuidelijke wethouder na de wethouder van Gennepe – aanwezig bij een bijeenkomst van het Bestuurlijk Platform Maasvallei in Arcen. Daar was het waterschap ook aanwezig. De wethouder heeft toen aan de vertegenwoordiger van Rijkswaterstaat gevraagd om te berekenen hoeveel bomen kunnen blijven staan als de Groene Rivier wordt verwezenlijkt. Dit zal worden bekeken en dit moet worden afgewogen tegen het opstuwende effect van bomen. De wethouder wil dus heel graag recht doen aan de inbreng van de omwonenden. Verder denkt de wethouder uiteraard ook aan de dassenburcht. In de buurt van Arcen is een organisatie die zich bezighoudt met dassen. Deze organisatie heeft voorgesteld om vooral fruitbomen te planten waardoor de dassen zich zullen gaan verplaatsen. Deze organisaties worden dus bij de uitwerking betrokken. Verder vindt de wethouder de recreatievisie inderdaad ook een pijnpunt. De wethouder is er echter niet van op de hoogte dat dit on hold wordt gezet. De wethouder zal dit met het waterschap en alle partners goed bespreken en bekijken wat in de tussentijd wel daarvan uitgevoerd kan worden. De wethouder wil nadrukkelijk met de inbreng van de bewoners van Itteren-Borgharen ervoor zorgen dat deze recreatievisie zo goed mogelijk tot zijn recht komt. Zo ver is men echter nog niet. Dit hoort echter allemaal bij de uitvoering. De wethouder kent ook veel insprekers persoonlijk en de wethouder vindt het ook heel belangrijk dat zij zich laten horen. De wethouder hoopt echter wel dat een stap kan worden gezet en dat Borgharen en Itteren ook de kansen zien die in dit plan liggen. De ideeën over veiligheid zijn inmiddels ook veranderd en het is belangrijk dat mensen goed het dorp in en uit kunnen bij hoog water met een brug. Het hele plan is dus ook in het belang van de dorpen Itteren en Borgharen. In de 64 miljoen euro van de Groene Rivier zit 23 miljoen euro voor de realisering van de twee bruggen. Het gaat dus niet alleen om de realisering van de Groene Rivier. Vervolgens geeft de wethouder aan dat het de bedoeling is dat met het plan van de Groene Rivier de kans 1 op de 300 jaar wordt, terwijl voor de dorpen Itteren-Borgharen nu de maatstaf 1 op 250 jaar is. De Groene Rivier leidt weliswaar tot 7 centimeter waterstandverlaging in de stad Maastricht, maar

25 centimeter langs Itteren-Borgharen. Verder is ook nog alle ruimte voor aanpassingen. De wethouder hoopt dat de mensen van Itteren-Borgharen ook het vertrouwen zullen hebben dat al hun inbreng wordt meegenomen. Verder weerspreekt de wethouder dat de bewoners best laat zijn betrokken. De mensen zijn juist heel erg vroeg betrokken bij de ontwikkeling en eerder kon niet. Dit wordt ook gedaan om zo goed mogelijk aan de hoogwaterdoelstelling te voldoen en daarvoor is volgens de becijfering nu eenmaal dit bedrag nodig. Daarnaast kan Bosscherveld hierbij helaas niet worden meegenomen. De afspraken met het consortium Grensmaas zijn immers al contractueel vastgelegd. Los van het feit dat er ook geen budgetten beschikbaar zijn. Meer grindwinning zal ook tot een verdere verlaging van de grond leiden. Dit hoort echter ook bij de verdere uitwerking.

Desgevraagd geeft de wethouder ook aan dat de samenwerking met het waterschap en de dijkgraaf prima is. De wethouder dankt verder PVM. De wethouder neemt ook afstand van de opmerkingen dat het proces niet goed is verlopen. Het tegendeel is juist het geval. Er zijn veelvuldig contacten met de buurtraad van Itteren-Borgharen. De afstemming met de Belgen is er uiteraard ook. De gesprekken met de Waalse bureaus bevinden zich in een beginfase. De wethouder heeft echter ook zeer regelmatig contact met de Vlamingen. Zij zijn ook bezig met maatregelen aan hun zijde van de Maas iets noordelijker van Maastricht.

Tweede termijn

De **Liberale Partij Maastricht** (Nuyts) vindt het belangrijk dat – als een buurt met een plan komt – de wethouder het plan ook doorrekent. Deze buurt heeft immers een deskundige die notabene bij Rijkswaterstaat werkt. Het gaat immers om heel veel geld. Dat is burgerparticipatie op een hoog niveau.

Wethouder Krabbendam antwoordt dat de heer Van Sintfiet geen plan heeft gepresenteerd. De heer Van Sintfiet vraagt namelijk om de Groene Rivier niet te doen en neemt die extra 7 centimeter in Maastricht voor lief. Verder vraagt de heer Van Sintfiet om ‘anderhalve baksteen’ op de kademuur te plaatsen. De wethouder geeft ook aan dat de Groene Rivier niet doen inderdaad een optie is.

Verder is deze deskundige een van de leden van de dorpsraad Itteren, – de heer Sander Bastings – die bij Rijkswaterstaat heeft gewerkt. De heer Bastings zal ook zeker nog inbreng leveren. Dat is ook de bedoeling. Er is echter zeker geen sprake van een alternatief plan. De wens van Itteren-Borgharen is om de Groene Rivier niet te doen. De raad zal al deze alternatieven moeten afwegen.

De heer **Wijnands** voegt ambtelijk toe dat de gemeente Maastricht werkt met het HKV bureau. Deze kennisondernemer is een autoriteit op het gebied van hydraulische berekeningen. De buurtraad van Itteren-Borgharen heeft ook aangegeven dat zij erg verguld waren met het feit dat Maastricht met die partij in zee is gegaan. Er is dus de nodige zorgvuldigheid betracht en men heeft gelukkig met de top van Nederland mogen samenwerken.

De **Liberale Partij Maastricht** (Nuyts) vindt het belangrijk dat de wethouder terugkomt bij de raad als Itteren-Borgharen met een beter plan komt.

Wethouder Krabbendam zal altijd serieus naar inbreng kijken. Dat is altijd de oprechte intentie.

De **Liberale Partij Maastricht** (Nuyts) dankt hiervoor.

Het **CDA** (Brüll) vraagt aan de wethouder de garantie – vanuit de stuurgroep – voor de buurten dat de recreatievisie niet tussentijds stil gaat vallen. Verder vraagt het CDA waarom de wethouder niet beide partijen vanuit Itteren-Borgharen formeel aan tafel heeft gevraagd om samen naar draagvlak te zoeken.

Wethouder Krabbendam antwoordt dat er een afspraak met de buurten gepland is. De wethouder neemt deze mensen ook zeer serieus, formeel dan wel informeel. De wethouder weet ook heel goed waarvoor deze mensen opkomen. De wethouder hoeft deze mensen daarvoor ook niet formeel uit te nodigen. Binnenkort heeft de wethouder dus weer een gesprek met de dorpsraad van Itteren en Borgharen. Dit signaal is ook niet nieuw voor de wethouder.

Verder is de gemeente deels bevoegd voor recreatievisie ten aanzien van het grondgebied van Maastricht en deels het waterschap. Dit is echter ook niet nieuw voor de wethouder. De wethouder heeft dit signaal ook al eerder gehoord van de dorpsraad. De wethouder zal hierover ook nog spreken met het waterschap. De wethouder kan zich ook goed voorstellen dat op een bepaald moment met alle partijen over de recreatievisie wordt gesproken.

De **PvdA** (Van Lune) herhaalt de vraag over het overige deel van de verlaging van de waterstand die nodig is. Hoe wordt dit bereikt en wie is daarvoor verantwoordelijk?

De heer **Wijnands** antwoordt ambtelijk dat als men alle rivierverruimende maatregelen optelt, men nog steeds 60 centimeter op sommige plekken moet gaan zoeken. Het wordt dus een samenspel tussen enerzijds rivierverruiming en anderzijds de dijken. Men is ook nog steeds op zoek naar een verdere optimalisatie en de dijken vormen de restopgave.

De voorzitter vraagt of het raadsvoorstel als hamerstuk doorgeleid kan worden naar de raadsvergadering van vanavond.
Het **CDA** (Brüll) zal dit vanavond zo snel mogelijk laten weten.

De voorzitter stelt vast dat de rest van de aanwezige fracties akkoord gaat met de doorgeleiding naar de raad als hamerstuk.

De voorzitter sluit onder dankzegging van de aanwezigen de vergadering om 19.10 uur.

Maastricht, 13 maart 2018

Cobben
Secretaris

Frijns
Voorzitter